

It-Tagħlim u t-Tishih tal-Malti bil-Mezzi Moderni

Charles Briffa

Qieghda tinhass hafna l-htieġa ta' tagħlim u tishih tal-Malti f'diversi nhawi tas-soċjeta' Maltija. Insemmu, fost oħrajn, lil dawk il-ġenituri li jixtiequ jgħinu 'l uliedhom fix-xogħol ta' l-iskola; lil dawk l-impjegati li l-hidma tagħhom twassalhom biex kultant jikkomunikaw mal-pubbliku u jkunu jixtiequ jiktbu b'Malti tajjeb biex hadd ma jakkużahom li ma jafux jiktbu mingħajr żbalji; u lill-Kunsilli Lokali li qeghdin jiċċirkolaw bosta tagħrif fid-distretti tagħhom. Dawn, u oħrajn spiss jilmentaw li ma jsibux materjal ta' tagħlim xieraq għalihom.

Niftakru li hawn għandna adulti li diġà għandhom hafna x'jagħmlu u mhux bilfors ikollhom il-hin jew l-enerġija biex jattendu xi klassi formali ta' tagħlim filgħaxija. Inharsu lejhom ukoll bhala individwi li jixtiequ jgeddu l-kuntatt tagħhom ma' l-edukazzjoni. U din ix-xewqa jixirqilha r-rispett tagħna; dawn l-individwi jehtieġu l-privatezza jew għax ikunu jisthu jew inkella għax iħossu li wahidhom ikunu jistghu jikkoncentraw aktar u aħjar. Li wiehed ikun jista' jitghallew fil-kundità ta' wahdu għall-kenn ta' hsibijietu jwassal għal tishih aħjar fil-proċess ta' tagħlim u għal attitudni pożittiva lejn is-sugġett li, fil-każ tagħna, huwa l-Malti.

Issa dan kollu jgħaltna naraw kif nistghu nużaw il-mezzi moderni li qed jagħtina l-progress sabiex naqdu lil dawn in-nies u nissodisfaw din il-htieġa soċjali. Il-mezzi moderni, bhall-kompjuter, it-telewixin, ir-radju, il-kassetts, u s-CD Rom, jistghu jagħtu kontribut siewi. Imma biex niftehmu, din m'hijiex kwistjoni li t-teknoloġija tiegħi x-xogħol tal-għalliem. Ma nistghu qatt inharsu lejn it-teknoloġija biex tipprovdni xi proċess ta' tagħlim wahedha. Sabiha kemm hi sabiha innovazzjoni teknoloġika, is-success fit-tagħlim iserrah fuq il-hila tal-għalliem li jinqeda b'dik it-teknoloġija fil-hidma tiegħi.

Mela ha npartu minn hawn: il-mezzi moderni wahidhom ma jagħmlu xejn. L-importanti huwa l-kwalità ta' dawk il-mezzi u l-użu xieraq tagħhom mill-għalliem għat-tagħlim u t-tishih tal-Malti. M'hemmx dubju li l-mezzi moderni

jestendu l-opportunitajiet fil-livelli kollha tat-tagħlim: hemm dawk li jaqduna biex nitgħallmu wahidna u hemm dawk li bihom nitgħallmu ma' oħrajn; insibu wkoll mezzi li jistghu jgħallmuna l-Malti mitkellem halli jipprattikaw diskorsna mingħajr interferenzi minn ilsna oħra u nsibu mezzi li jispjegawlna l-irqaq tal-Malti miktub.

Imma min ifassal programm ta' tagħlim bil-mezzi moderni jrid ikun jaf x'udjenza jista' jkollu. Nghidu ahna, programm fuq it-telewixin għal min jibqa' d-dar jista' jkollu rokna biex jiġu spjegati xi regoli hfief tal-kitba tal-Malti; l-ispjegazzjoni bl-iskrin tista' tkun interessanti hafna, u ċara wkoll għax il-kamera tista' tiffoka fuq l-informazzjoni li t-tespettaturi jkunu jridu jiehdu. Fuq ir-radju, jista' jkollna apprezzament tad-djaletti Maltin biex insaħhu l-identità tagħna; programm bhal dan huwa ta' interess għal kulhadd, u fl-istess hin jista' jgħin sabiex jiġu ppriservati l-varjetajiet tal-lingwa. Il-letteratura Maltija tista' tiġi rrekordjata fuq xi CD u hekk wiehed ikun jista' joqgħod għall-kwiet jisma' l-qari ddrammatizzat tal-poezija jew ta' xi biċċa proża kreattiva. Ir-regoli gradati tal-Malti jistghu jitpoġġew fuq xi kasett jew f'xi programm tal-kompjuter.

Il-possibilitajiet huma hafna u għal kollha kemm huma jehtieġ il-parir ta' l-esperti. Hawn tista' tidhol l-Akkademja tal-Malti biex dak li jingħad fuq ir-regoli tal-lingwa jkun korrett. Għax, nghiduha kif inhi, il-fiduċja li jagħti l-espert hija kondizzjoni essenzjali fit-tagħlim.